

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ОТЧЕТ В ПРОГРАМЕН ФОРМАТ ПО ФУНКЦИОНАЛНА ОБЛАСТ „ЗАЩИТА ПРАВТА НА ГРАЖДАНИТЕ“ И БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „ЗАСТЪПНИЧЕСТВО И ЗАЩИТА НА ПРАВТА И СВОБОДИТЕ НА ГРАЖДАНИТЕ“

на ОМБУДСМАНА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

**МИСИЯ –СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА ДОСТОЕН ЖИВОТ НА ВСЕКИ
БЪЛГАРСКИ ГРАЖДАНИН, ЗАЩИТА НА НЕГОВИТЕ ПРАВА В ОБЩЕСТВЕНА И
ИНСТИТУЦИОНАЛНА СРЕДА НА РЕСПЕКТ И УВАЖЕНИЕ КЪМ ТЯХ.**

ОРГАНИЗАЦИОННО РАЗВИТИЕ И КАПАЦИТЕТ

Омбудсманът е застъпник на правата на хората и пазител на обществения интерес. Той е висш и независим конституционен орган, който се избира от Народното събрание. Омбудсманът в своята дейност се подчинява само на Конституцията, законите и международните договори, ратифицирани и влезли в сила за Република България. Едновременно с това неговата фигура се явява носител на гражданския контрол върху държавната и общинската администрация, що се касае до всеки един отделен случай, когато тя застрашава или нарушава правата и свободите на гражданите. От съществено значение в тази връзка са политиките, които националният обществен защитник провежда, продиктувани от нормативно определените му правомощия и принципите на добро управление.

От април 2019 г., институцията на омбудсмана е акредитирана с най-високия статут „А“ на ООН за правозащитен орган, с което получава възможността да участва и да изразява позиция в заседанията на всички комитети по правата на човека на ООН, както и в Съвета по правата на човека.

Описание на приходите

Отчетените общо **ПРИХОДИ** за периода е в размер на 1 658 лв., от които:

1. „Приходи от наеми на имущество“ – отчетена сума в размер на 1 635 лв. от наеми, във връзка с ползването на двата служебни апартамента от служители на институцията;
2. „Внесен данък върху приходите от стопанска дейност на бюджетните предприятия“ (-49) лв., отчетен внесен данък от приходите от наеми.
3. Получени други застрахователни обезщетения“ – отчетена сума в размер на 71 лв.
4. „Други неданъчни приходи“ – отчетена сума от 1 лв.

Приложение № 1 – Отчет на приходите по бюджета

ПРИХОДИ (в лева)	Закон	Уточнен план	Отчет
Общо приходи:	0	0	1658
Данъчни приходи	0	0	0
Неданъчни приходи	0	0	0
Приходи и доходи от собственост	0	0	1586
Държавни такси	0	0	0
Глоби, санкции и наказателни лихви	0	0	0
Приходи от концесии	0	0	0
Други	0	0	72
Помощи, дарения и други безвъзмездно получени суми	0	0	0

Забележка: В таблицата са представени само някои от основните видове приходи. В случай че се административат приходи, непосочени в таблицата, но важни за бюджета на бюджетната организация, то същите следва да се добавят и опишат.

Описание на разходите

Приложение № 2а – Отчет на разходите по бюджета на ПРБ по функционални области и бюджетни програми

	РАЗХОДИ (в лева)	Закон	Уточнен план	Отчет
4000.00.00	Общо разходи по бюджета на ПРБ	3678900	3678900	1584848
4000.01.00	Функционална област "Защита правата на гражданите"	3678900	3678900	1584848
4000.01.01	Бюджетна програма "Застъпничество и защита на правата и свободите на гражданите"	3678900	3678900	1584848

Приложение № 2б – Отчет на консолидираните разходи по бюджетните програми в рамките на съответните функционални области

4000.00.00	ФУНКЦИОНАЛНИ ОБЛАСТИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ на Омбудсман на Република България (в лева)	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
		Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо администрирани	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
4000.00.00	Общо разходи	1601999	1584848	17151	1601999	1584848	17151	0	0	0
4000.01.00	Функционална област "Защита правата на гражданите"	1601999	1584848	17151	1601999	1584848	17151	0	0	0
4000.01.01	Бюджетна програма "Застъпничество и защита на правата и свободите на гражданите"	1601999	1584848	17151	1601999	1584848	17151	0	0	0

За периода от 01.01.2022 г. до 30.06.2022 г. постъпилите в институцията жалби и сигнали от граждани и представители на организации са **6528 бр.** В сравнение със същият период на 2021 г. броя на постъпилите жалби е **6202 бр.** или е налице е увеличение с 326 бр. (5 %). Приключените оплаквания за същия период на 2022 г. са 5694 бр. Отправени са 222 препоръки.

Гражданите, потърсили съдействие от омбудсмана на Република България, чрез постоянно действащата приемна са общо **3750.**

За изминалите шест месеца на 2022 година са организирани и подготвени следните събития, законодателни и други инициативи:

- **Проведени срещи, приемни, форуми и дискусии по проблеми, засягащи граждански права, както и извършени проверки от омбудсмана и експерти от институцията:**
 - Разкрита горещи телефонни линии, на които пострадалите от военния конфликт в Украйна ще могат да получат безплатна правна помощ;
 - Проведена онлайн дискусия за психичното здраве и детската агресия в и извън училище „Психичното здраве в училище – необходими мерки“;
 - Участие в извънредното заседание на Комисията по енергетика, свикано по повод високите цени на тока;
 - Участие в среща организирана от правосъдния министър Надежда Йорданова, с институциите и неправителствените организации, работили по неговото изготвяне. На която Омбудсманът настоя за незабавното внасяне в Народното събрание на готовия проект на Закона за защита от домашно насилие;
 - Проведена среща с правосъдният министър на която бе обсъждана необходимостта от спешни законодателни промени в Наказателния кодекс и Закона за защита от домашното насилие, свързани с по-ефективната защита на жертвите;
 - Проведена среща с министърът на транспорта по повод отправената от омбудсманът на 29 декември м.г. препоръка за анализ и оценка на въздействието на разпоредбите за въвеждане т.нар. „екостикери“ за моторни превозни средства до 3.5 тона;
 - Организирани и проведени приемни дни;
 - Проверки на дирекция „Национален превантивен механизъм и основни права и свободи на човека“ (НПМ) в местата за лишаване от свобода и в социални институции за деца и възрастни с психични разстройства и умствена изостаналост.
 - Омбудсманът извърши внезапна проверка в двата буферни центъра за разпределение на украински граждани със статут на временна закрила в гр. Елхово и „Сарафово“
 - Омбудсманът се противопостави на поредното предстоящо увеличение на цената на водата, заложено в ценовите предложения на бизнес плановете на „ВиК Дунав“ ЕООД гр. Разград и „ВиК“ ООД гр. Силистра.
 - Омбудсманът се обяви срещу скока на цените на парното, топлата вода и тока от 1 юли по време на обществените обсъждания в Комисията за енергийно и водно регулиране по повод предстоящото увеличаване на цените на топлинната и електрическата енергия за регулирания пазар, които ще влязат в сила от 1 юли 2022 г.
- Омбудсманът проведе изнесена приемна в гр. Перник и гр. Радомир.

Изготвени и изпратени писмени становища и препоръки на омбудсмана до съответните институции, жалби до Конституционния съд и предложения за законодателни инициативи:

- Писмо до вицепремиера по еврофондовете и министър на финансите Асен Василев и до министъра на енергетиката Александър Николов, в което се сигнализира, че до институцията продължават да постъпват жалби от граждани по Програмата за компенсиране на битови клиенти на природен газ и топлофикационни дружества, които

използват като основно гориво природен газ;

- Сезирана Върховна административна прокуратура (ВАП) заради незаконосъобразни текстове в общински наредби за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги в раздел „Такса за битови отпадъци“;
- Препоръка до министъра на образованието и науката акад. Николай Денков темата за преобразуването на държавни висши училища да се постави на задълбочен анализ и широко обществено обсъждане, след сериозна оценка на университетската мрежа, като се вземат предвид обективните данни за състоянието на висшето образование към настоящия момент и се преценят положителните и отрицателните последици от подобно решение;
- Писмо до министъра на финансите Асен Василев и министъра на енергетиката Александър Николов, в което се информира за множество жалби и сигнали от граждани заради Програмата за компенсиране на битови клиенти на природен газ и топлофикационни дружества;
- Становище относно, обсъждане на проблемите с топлоснабдяването в гр. Перник, организирано от председателя на Общинския съвет Димитър Колев, в което подчертава необходимостта от трайни решения за осигуряване на качествено и непрекъснато отопление и битово горещо водоснабдяване в града;
- Препоръка до министъра на вътрешните работи Бойко Рашков, във връзка с извършена проверка по повод задържането на трима десетокласници в структура на МВР;
- Становище до министъра на икономиката и индустрията Корнелия Нинова относно публикувания за обществено обсъждане законопроект за събиране на вземания по потребителски договори, добил популярност като Закон за колекторите;
- Препоръка до председател на Комисията за енергийно и водно регулиране Станислав Тодоров - да бъде извършена извънредна проверка в съоръженията на „Топлофикация-Перник“ АД заради честите аварии, довели до студено парно и липса на топла с настаняване и за справедливи компенсации на засегнатите потребители;
- Становище до парламентарната бюджетна комисия, в което се настоява да не се закрива Националният компенсационен жилищен фонд. Тя препоръчва да се обмисли вариант за създаването на нова структура със същите или подобни функции, с цел да се гарантират правата на гражданите, които притежават многогодишни жилищно-спестовни влогове;
- Писмо в което се сезира вицепремиера и министър на регионалното развитие и благоустройството Гроздан Караджов за множеството жалби до институцията, в които граждани търсят съдействие, за наложени компенсаторни такси заради допусната грешка в изписването на регистрационния номер на автомобила при закупуване на е-винетка. Проблемът е, че тези шофьори на МПС разбират, че многократно са регистрирани като нарушители, едва когато бъдат спрени от екипи на БГТОЛ. По този начин те са приравнявани със случаите, при които изобщо липсва платена пътна такса;
- По предложение на омбудсмана депутатите гласуват: При корекция на сгрешена винетка да се връщат и платените компенсаторни такси. Омбудсманът внесе в регионалната комисия на Народното събрание законодателно предложение с конкретни текстове, заедно с приложени мотиви и оценка на въздействие, което бе припознато от председателя Настимир Ананиев и група депутати.
- Внесена в Народното събрание законодателна промяна в Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, с която да се регламентира разсрочено плащане на сметките за ток и парно за неправителствените организации - доставчици на социални услуги;
- Писмо до вицепремиера и финансов министър Асен Василев, социалния министър Георги Гьоков и председателя на ресорната парламентарна комисия по труда, социалната и демографската политика Искрен Арабаджиев, в което се алармира, че

- повече от 24 неправителствени организации, доставчици на социални услуги, търсят съдействие, защото не могат да покрият разходите си за електроенергия, природен газ и заплати. Така на практика е застрашено нормалното функциониране на този вид услуги и съществува реален риск от влошаване на подкрепата за хиляди хора в уязвимо положение;
- Писмо до председателя на Народното събрание Никола Минчев и депутатите от две парламентарни комисии – по труда и социалната политика и по бюджет и финанси, да включат изрична нормативна разпоредба, с която COVID добавките, изплащани като антикризисна мярка към пенсиите, да станат несеквестрируеми при наложени запори;
 - Препоръка на управителя на Националния осигурителен институт (НОИ) Ивайло Иванов да осигури безплатен телефон за връзка на гражданите, който да бъде обезпечен и с достатъчно служители, които да отговарят на обажданията;
 - Писмо до вицепремиера и министър на икономиката и индустрията, в което се потвърждава необходимостта от спешни законодателни промени за регламентиране дейността на събирачите на вземания, т. нар. колектори;
 - Становище до председателя на Народното събрание Никола Минчев и председателите на парламентарните комисии по труда, социалната и демографската политика и по бюджет и финанси – Искрен Арабаджиев и Любомир Каримански, в което им се представят най-острите проблеми на пенсионерите, потърсили съдействие от обществения защитник, свързани с пенсиите им. Становището е изпратено и до министъра на финансите Асен Василев и социалния министър Георги Гьоков;
 - Становище до председателите и депутатите от парламентарните комисии по труда, социалната и демографската политика и по бюджет и финанси, в което настоява още от 1 януари 2022 г. да се гарантира правото на достойно заплащане на личните асистенти;
 - Препоръка до премиера Кирил Петков, в която се предлага битовите клиенти на природен газ да получат държавна финансова помощ със задна дата заради безпрецедентното поскъпване от половин година насам на синьото гориво и неколкостранното повишение на сметките на домакинствата;
 - Препоръка до управителя на НОИ Ивайло Иванов, в която се настоява пенсионерите да получат служебно разпорежданията, в които са посочени преизчислените им пенсии.
 - Изготвен Годишен доклад на омбудсмана като Национален превантивен механизъм за дейността му през 2021 г.;
 - Изготвен и внесен в Народното събрание, Годишен доклад на омбудсмана като Национален превантивен механизъм за дейността му през 2021 г.;
 - Изготвен Доклад за състоянието на системите за финансово управление и контрол за 2021 г. в институцията на омбудсмана на Република България.
 - Омбудсманът възрази срещу увеличението на цената на водата в гр. Стара Загора
 - Омбудсманът поиска промяна в наредбата за сградната инсталация и сезира министъра на енергетиката Александър Николов за множеството жалби на граждани, които постъпват в институцията на омбудсмана срещу високите и неразбираеми сметки, свързани с топлинната енергия от сградните инсталации.
 - Изпратено становище до председателя на Народното събрание и депутатите от Комисията по труда и социалната политика във връзка с новия текст от Законопроекта за изменение и допълнение на Кодекса на труда (КТ), който регламентира индивидуално право на отпуск за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя), с право на парично обезщетение от държавното обществено осигуряване.
 - Изпратено становище до министъра на здравеопазването, до министъра на труда и социалната политика и до председателите на двете ресорни парламентарни комисии - Искрен Арабаджиев и д-р Стоян Тонев, за необходимостта от спешни решения по най-неотложните проблеми на хората с увреждания.

- Изпратено становище до социалния министър, относно оплакванията на хора с увреждания от тежките условия и сериозен финансов ресурс за кандидатстване с проекти по Национална програма за достъпна жилищна среда и лична мобилност.
- Искане за установяване на противоконституционност на §5 от Преходните разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Семейния кодекс.

Експертите на омбудсмана продължиха да защитават своевременно и ефективно правата и свободите на гражданите в условията епидемична обстановка. Обявените служебните мобилни телефони на експертите на институцията, достъпни за гражданите на сайта на омбудсмана, и след приключване на извънредните мерки продължават да бъдат достъпни, тъй като това дава още една възможност на гражданите за директна връзка с тях, навременни консултации и реакции по всеки казус в съответната сфера.

Приложение № 3 – Финансиране на консолидираните разходи

Финансиране на консолидираните разходи, обхванати в програмния бюджет (в лева)	Закон	Уточнен план	Отчет
Общо консолидирани разходи:	4065221	4065221	1601999
Общо финансиране:	4065221	4065221	1601999
Бюджет на ПРБ	3678900	3678900	1584848
Други бюджети и сметки за средства от ЕС, в т.ч. от:	386321	3863212	17151
• Централен бюджет, в т.ч.:	0	0	0
Държавни инвестиционни заеми	0	0	0
• Сметки за средства от ЕС (СЕС на НФ и на ДФЗ)	386321	386321	17151
• Други програми и инициативи, по които Република България е страна-партньор	0	0	0
• Други програми и други донори по бюджета на ПРБ	0	0	0
• Други бюджетни организации, включени в консолидираната фискална програма	0	0	0
• Други, в т.ч. предоставени трансфери за други бюджети за сметка на планирани разходи по бюджета на ПРБ	0	0	0

Под №03-01/18.02.2019 г. омбудсманът на Република България стартира Административен договор №BG05SFOP001-2.001-0011-C01 за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативна програма „Добро управление“ по процедура №BG05SFOP001-2.001 за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Стратегически проекти в изпълнение на стратегията за развитие на държавната администрация 2014-2020 г., ПОС, ПИК и натура 2000. Наименованието на проекта е „Електронна система за управление работата на администрацията на омбудсмана“, приоритетна ос на ОПДУ №2 „Ефективно и професионално управление в партньорство с гражданското общество и бизнеса“. Първоначално срокът на договора е до 31.12.2019 г.; на 20.12.2019 г. удължен от управляващия орган до 31.12.2020 г. На 7.01.2021 г., срокът на договора е удължен до 31.08.2021 г., към настоящия момент срокът на договора е удължен до 30.09.2022 г.

В размер на 17 151 лв. е трансфер от бюджета на институцията за разходите по Проект за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативна програма „Добро управление“, по Административен договор №BG05SFOP001-2.001-0011-C01.

Приложение № 7 – Отчет на разходите по бюджетните програми с разпределение по ведомствени и администрирани разходи

№	4000.01.01 Бюджетна програма „Застъпничество и защита на правата на гражданите“ (в лева)	Закон	Уточнен план	Отчет
I.	Общо ведомствени разходи:	4065221	4065221	1601999
	Персонал	2554458	2554458	1162068
	Издръжка	1171421	1171421	439931
	Капиталови разходи	339342	339342	0
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	3678900	3678900	1584848
	Персонал	2517900	2517900	1162068
	Издръжка	1090000	1090000	422780
	Капиталови разходи	71000	71000	0
2	Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	386321	386321	17151
	Персонал	36558	36558	0
	Издръжка	81421	81421	17151
	Капиталови разходи	268342	268342	0
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета	0	0	0
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
	Общо администрирани разходи (II+III):	0	0	0
	Общо разходи по бюджета (I.I+II):	3678900	3678900	1584848
	Общо разходи (I+II+III):	4065221	4065221	1601999
	Численост на щатния персонал	76	76	63
	Численост на извънщатния персонал	0	0	0

Справка за разходите по функционални области и бюджетни програми, утвърдени със ЗДБРБ за 2022 г. към 30.06. 2022 г. по бюджета на Омбудсман на Република България

№	Наименование на функционалната област/бюджетната програма	Разходи (в хил. лв.)		
		Закон	Уточнен план	Отчет
1.	Функционална област "Защита правата на гражданите"	3678.9	3678.9	1584.9
	Бюджетна програма "Застъпничество и защита на правата и свободите на гражданите"	3678.9	3678.9	1584.9
	ОБЩО:	3678.9	3678.9	1584.9

За осъществяване дейността на омбудсмана, със Закона за държавния бюджет на Република България (чл.8) за 2022 г. са утвърдени средства в размер на 3 678 900 лв., утвърдени максимални размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2022 г. - 1 159 100 лв. и максималния размер нови задължения за разходи - 1 159 100 лв.

Проф. д-р Диана Ковачева
Омбудсман
на Република България

Цветанка Митева
Началник отдел „ФСС” и главен счетоводител

